

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 8

БЕОГРАД, 1939 ГОДИНЕ

КЊИГА I.

I РЕДОВНИ САСТАНАК

СЕНАТА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 16 ФЕБРУАРА 1939 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО:

Претседник

ДР. АНТОН КОРОШЕЦ

Секретар

КАМЕНКО БОЖИЋ

Присутни су сва господа Министри.

ПОЧЕТАК У 18.20 ЧАСОВА

САДРЖАЈ:

1. — Читање и усвојење записника претходног састанка;

2. — Читање Указа о оставци Владе г. др. Милана Стојадиновића и о постављењу Владе г. Драгише Ј. Цветковића;

3. — Комеморативни говор г. Претседника Сената поводом смрти Његове Светости Папе Пија XI;

4. — Саопштење телеграма саучешћа г. Претседника Сената упућеног кардиналу Пачелиу као и одговора на исти.

Дневни ред: 1) Отварање седница Сената читањем Указа Краљевских Намесника; 2) Декларација Краљевске владе.

Говорници: Претседник Сената др. Антон Корошец, Претседник Министарског савета и Министар унутрашњих послова Драгиша Ј. Цветковић.

Претседник др. Антон Корошец: Господо сенатори, отварам I редовни састанак Сената и молим секретара г. Божића да прочита записник прошле седнице.

Секретар Каменко Божић прочита записник претходног састанка.

Претседник др. Антон Корошец: Има ли ко од госпode сенатора да стави какву примедбу на прочитани записник? (Нема.) Пошто нема никакве примедбе, објављујем да је прочитани записник примљен.

Изволите, господо сенатори, саслушати Указ Краљевских Намесника о постављењу Краљевске

владe под претседништвом г. Драгише Цветковића. Тај Указ гласи:

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

ПЕТРА II

по милости Божјој и вољи народној

КРАЉА ЈУГОСЛАВИЈЕ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

уважавајући оставку коју су поднели:

Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова др. Стојадиновић Милан;

Министар саобраћаја Спахо др. Мехмед;

Министар правде Симоновић Милан;

Министар пољопривреде Станковић Светозар;

Министар просвете Кујунџић Богољуб;

Министар социјалне политике и народног здравља Цветковић Драгиша;

Министар шума и рудника Стошовић Добривоје;

Министар финансија Летица Душан;

Министар грађевина Крек др. Миха;

Министар без портфеља Куленовић др. Цафер;

Министар без портфеља Ђорђевић Војислав;

Министар војске и морнарице армијски ђенерал Недић Милутин;

Министар трговине и индустрије инж. Кабалин Никола;

Министар физичког васпитања народа Мастровић Анте;

Министар пошта, телеграфа и телефона Јовановић Панта;

Министар унутрашњих послова Аћимовић Милан;

Министар без портфеља Франц Сној, — разрешавају их од дужности и стављају на расположење, а постављају:

За Претседника Министарског савета и Министра унутрашњих послова Цветковића Ј. Драгишу, Министра на расположењу и народног посланика;

за Министра саобраћаја Спаху др. Мехмеда,

Министра на расположењу и народног посланика; за Министра просвете Ђирића Стевана, народног посланика и бив. Претседника Народне скупштине;

за Министра грађевина Крека др. Миха, Министра на расположењу и народног посланика;

за Министра без портфеља Куленовића др. Цафера, Министра на расположењу и народног посланика;

за Министра војске и морнарице армијског генерала Недића Ђ. Милутина, Министра на расположењу;

за Министра без портфеља Мastroвића Анта, Министра на расположењу и народног посланика;

за Министра без портфеља Сноја Франца, Министра на расположењу и народног посланика;

за Министра трговине и индустрије Томића Јеврема, народног посланика;

за Министра пошта, телеграфа и телефона Алтипармаковића Јована, народног посланика;

за Министра социјалне политике и народног здравља Рајаковића Милоја, народног посланика;

за Министра шума и рудника Пантића Љубомира, народног посланика;

за Министра без портфеља Миљуша др. Бранка, народног посланика;

за Министра пољопривреде инж. Бешлића Никољу, народног посланика;

за Министра физичког васпитања народа Чедјовића Ђуру, народног посланика;

за Министра правде Ружића др. Виктора, бив. Бана;

за Министра иностраних послова Цинцар-Марковића др. Александра, опуномоћеног Министра и изванредног посланика у Берлину, и

за Министра финансија Ђуричића Војина, Управника Државне хипотекарне банке.

Претседник Министарског савета и Министар унутрашњих послова нека изврши овај Указ.

5 фебруара 1939 године
у Београду

Павле, с. р.
Др. Р. Станковић, с. р.
Др. И. Перовић, с. р.

Претседник Министарског савета
и Министар унутрашњих послова
Драгиша Ј. Цветковић, с. р.

(Чланови Владе и господа сенатори саслушали су читање Указа стојећи и пропратили узвицима: Живео Краљ! Живео Краљевски Дом!) Овај Указ прима се на знање.

Господо сенатори, на дан 11 фебруара умро је у Риму поглавар католичке цркве Његова Светост Папа Пије XI.

Син племенитог италијанског народа, имао је дар велике интуитивности и јаке енергије. Био је

у тешким и мутним временима гласан и одлучан поборник мира међу народима, био је у превирању социјалних проблема учитељ и путоказ својој Цркви, био је велики гласник за моралну обнову целог човечанства. Ради тога је његова смрт ожалостила читав свет.

Господо сенатори, молим вас, да у знак саучешћа кликнете са мном: Слава му! (Господа сенатори стојећи кличу: Слава му!)

Господо сенатори, поводом смрти Његове Светости Папе Пија XI упутио сам Његовој Еминенцији кардиналу Пачелију телеграм саучешћа. Изволите чути садржај тог телеграма.

Секретар Каменко Божић (чита): „Његовој Еминенцији кардиналу Еугенију Пачелију, државном секретару, Ватикански Град. Поводом смрти Његове Светости Папе Пија XI, изволите у име Сената Краљевине Југославије, као и у моје, примити изразе дубоког саучешћа. — Др. Антон Корошец, Претседник Сената Краљевине Југославије“.

Претседник др. Антон Корошец: Од Његове Еминенције кардинала Пачелија примио сам на тај телеграм следећу телеграфску захвалу.

Секретар Каменко Божић (чита): „Господину Антону Корошцу, Претседнику Сената, Београд. Изволите примити, господине Претседниче, моју дубоку захвалност за изразе саучешћа, које сте ми упутили поводом велике жалости цркве и молим Вас да будете тумачем моје захвалности и код господа сенатора Краљевине Југославије, који су се прикучили Вашим племенитим осећајима. — Кардинал Пачели.“

Претседник др. Антон Корошец: Господа сенатори, прелазимо сада на дневни ред. На дневном реду је отварање седница Сената читањем Указа Краљевских Намесника. Молим Претседника Краљевске владе г. Драгишу Цветковића да прочита поменути Указ.

Претседник Министарског савета и Министар унутрашњих послова Драгиша Цветковић (чита):

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
ПЕТРА II

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ,
КРАЉА ЈУГОСЛАВИЈЕ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

на предлог Претседника Министарског савета и Министра унутрашњих послова а на основу чл. 32 Устава и по саслушању Министарског савета, решили су и решавају:

Да се седнице Сената сазване у ванредан сазив 16 јануара 1939 отворе 16 фебруара 1939 читањем овог Указа.

Претседник Министарског савета и Министар унутрашњих послова нека изврши овај Указ.

16 фебруара 1939
у Београду

Павле, с. р.
Др. Р. Станковић, с. р.
Др. И. Перовић, с. р.

Претседник Министарског савета
и Министар унутрашњих послова,
Драгиша Ј. Цветковић, с. р.

Претседник Министарског савета
и Министар унутрашњих послова,
Драгиша Ј. Цветковић, с. р.

Министар саобраћаја,
др. М. Спахо, с. р.
 Министар просвете,
Ђирић, с. р.
 Министар грађевина,
др. Крек, с. р.
 Министар без портфеља,
др. Ц. Куленовић, с. р.
 Министар војске и морнарице
 Армиски ђенерал,
Мил. Ђ. Недић, с. р.
 Министар без портфеља,
Мастровић, с. р.
 Министар без портфеља,
Сној, с. р.
 Министар трговине и индустрије,
Ј. Б. Томић, с. р.
 Министар пошта, телеграфа и телефона,
Јован Алтипармаковић, с. р.
 Министар социјалне политике и народног здравља
Милоје Рајаковић, с. р.
 Министар без портфеља,
др. Б. Миљаш, с. р.
 Министар шума и рудника,
Љ. Пантић, с. р.
 Министар физичког васпитања народа,
Ђуро Чејовић, с. р.
 Министар пољопривреде,
 Инж. **Бешић**, с. р.
 Министар правде,
др. В. Ружић, с. р.
 Министар иностраних послова,
Ал. Цинцар-Марковић, с. р.
 Министар финансија,
Вој. Ђуричић, с. р.

(Чланови владе и господа сенатори саслушали су стојећи читање Указа и пропратили га узвизима: Живео Краљ!)

Претседник др. Антон Корошец: Има реч Претседник Краљевске владе г. Драгиша Цветковић.

Претседник Министарског савета и Министар унутрашњих послова Драгиша Цветковић: Господо сенатори, Краљевска влада којој имам част да претседавам, образована је највишим поверењем Краљевског Намесништва. Она је дошла са једном специјалном мисијом: да приступи консолидовању и сређивању наших унутрашњих прилика, да припреми и приступи решењу оних проблема, који ову консолидацију условљавају и да преко тога прикупи све народне снаге, које су се до сада узалудно у међусобном трвењу трошиле, па да их преко трајног унутрашњег мира употреби на изграђивање оне државне политике, која обезбеђује пуно спокојство у земљи, економско и привредно благостање, безбедност и мир на границама.

На томе путу једно од главних питања је несумњиво сређивање односа у погледима који већ двадесет година постоје код браће Хрвата на основне проблеме наше државне политике.

Стојећи на принципу да међу нама морају бити створени стални, бољи и чвршћи односи у погледу суделовања у државном животу на бази пуне једнакости и равноправности, водећи при томе рачуна о важним моментима наше историјске прошлости, Краљевска влада сматра да споразум са

Хрвима као хрватско питање мора бити њена јасна и одлучна политика. Према томе већ претходне радње на овоме великоме путу морају бити таквог карактера, да одлучно оставе на страну све методе прошлости, које су овај најважнији државни унутрашњи проблем разним тактизирањима удаљавали од његовог правог решења. Краљевска влада верује да се овим путем може створити солидна база за једну нову оријентацију наше унутрашње политике.

Краљевска влада жели да у атмосфери узајамног братског разумевања и трпељивости приступимо решењу овог историјског задатка. Али баш због његове замашности и деликатности треба да смо сви свесни да ауторитет државе, јавни и социјални поредак, имовна безбедност и ред у администрацији имају бити у потпуности сачувани.

У својој привредној и финансијској политици Краљевска влада ће поклонити најпотпунију пажњу да се рационално и плански осигурају најповољнији услови, материјални, технички и психолошки за што бољи привредни напредак земље, с тежњом, да постепено диференцирање наше радности и боље искоришћење наших могућности допринесе општем подизању народног благостања и привредне независности.

Неотступно стојећи на становишту да је буџетска равнотежа основ и темељ добрих државних финансија, Краљевска влада ће при том водити рачуна о платежној моћи народа и о правилном распореду јавних терета. Понаособ пак, поклониће се пажња јавном кредиту у земљи и на страни, побољшању услова за развитак националне штедње и осигурати стабилност нашег новца.

У спољно-политичком погледу Краљевска влада наставиће досадашњу активност са истим напорима и у истом правцу, у циљу одржања мира и спољно-политичког снажења наше земље.

Краљевини Југославији је успело за последњих четири и по године Краљевског Намесништва, благодарећи својој истрајној и конструктивној политици, да са великим силама као и са свима суседним државама успостави ближе и пријатељске односе. Позитивни резултати који су забележени последњих година доказују, да су путеви које је спољна политика Југославије себи одредила у циљу међународних споразумевања, били тачни. Стога у тешким међународним политичким временима било јој је увек могуће држати се правца, који је показао да данас Краљевина Југославија стоји са свима земљама у добрим и уређеним односима.

Задаци наше спољне политике биће и надаље: Брижљиво чувати сва стечена пријатељства и све добре односе неговати и изграђивати их у најбољем смислу.

Краљевска влада је уверена да ће за овакав свој програм имати и јавно мњење и веру народа и потпору овога Дома, који су неопходно потребни за успех добре државне политике и да ће, радећи предано у овоме правцу, оправдати високо поверње Краљевског Намесништва. (Аплауз).

Претседник др. Антон Корошец: Са овим смо, господо сенатори, исцрпли дневни ред данашњег нашег састанка и ја ћу, са вашим пристанком, данашњу седницу закључити, а идућу заказати за сутра, 17 фебруара, у 11 часова пре подне са овим дневним редом:

- 1) Избор Верификационог одбора од 11 чланова и 11 заменика;
- 2) Избор Административног одбора од 11 чланова и 11 заменика;
- 3) Избор Имунитетског одбора од 11 чланова и 11 заменика;
- 4) Избор Одбора за молбе и жалбе од 11 чланова и 11 заменика, и

- 5) Избор Финансијског одбора од 15 чланова и 15 заменика.

Прима ли Сенат предложени дневни ред? (Прима.) Пошто Сенат прима, објављујем да је Сенат овако предложени дневни ред примио, те данашњу седницу закључујем.

Седница је закључена у 18.40 часова.

